

Γράφει ο **Γεώργιος Ι. Κουτσούκος**
 Δικηγόρος - LL.M, Διδάκτωρ Δημοσίου Δικαίου
 Νομικής Σχολής Παν. Αθηνών

Εκκίνηση δικαιώματος σε αναπηρική σύνταξη

Είναι ήδη γνωστό πως σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρ. 1 του ν. 4554/2018 (ΦΕΚ 130 Α' /18-7-2018) για την άσκηση του δικαιώματος συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου από τους ασφαλισμένους των ενταχθέντων στον e-ΕΦΚΑ φορέων, συμπεριλαμβανομένων του Δημοσίου και του ΟΓΑ, απαιτείται η υποβολή αίτησης συνταξιοδότησης στον e-ΕΦΚΑ (εγκ. 42/2018).

Με την εγκύκλιο 3/2023 γνωστοποιήθηκαν οι διατάξεις του άρθρ. 26 του ν. 4997/2022, με τις οποίες προστέθηκε το άρθρ. 11Α στον ν. 4387/2016 και στην παρ. 3 του άρθρου αυτού, με το οποίο, ως γνωστόν, καθορίζονται οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας από κοινή νόσο: «3. Το δικαίωμα σε σύνταξη λόγω αναπηρίας από κοινή νόσο αρχίζει από την ημέρα υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, σύμφωνα με την παρ. 1, εκτός αν η αρμόδια υγειονομική επιτροπή του ΚΕ.Π.Α., που πιστοποιεί το ποσοστό ασφαλιστικής αναπηρίας του ασφαλισμένου, ορίζει ότι η ισχύς της πιστοποίησης αναπηρίας εκκινεί σε μεταγενέστερο χρονικό σημείο. Σε αυτή την περίπτωση το δικαίωμα σε σύνταξη του πρώτου

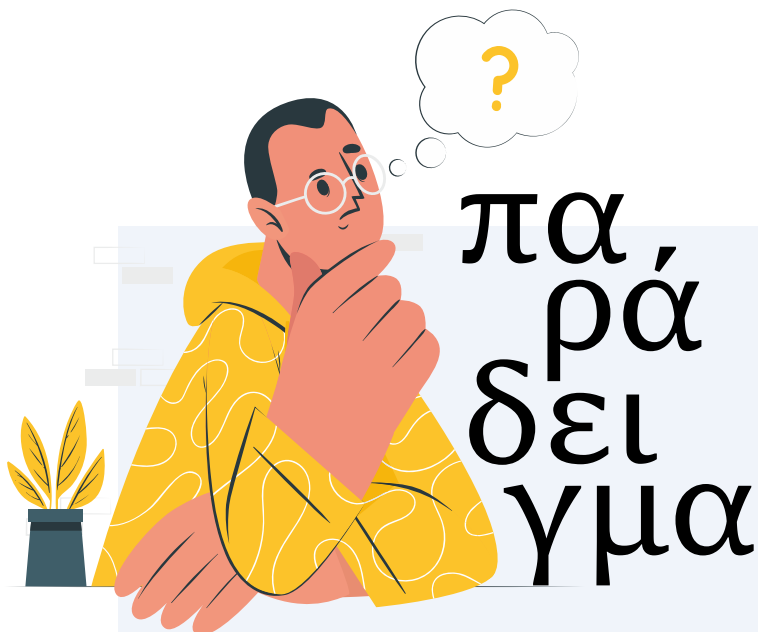
εδαφίου αρχίζει από την ημερομηνία ισχύος της πιστοποίησης αναπηρίας».

Κατόπιν υποβολής ερωτημάτων ως προς την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 10 του άρθρ. 103 του ν. 4961/2022, σε συνδυασμό με τις διατάξεις που αναφέρονται στις παρ. 2 και 3 του παρόντος και ως προς την έναρξη της χορήγησης των παροχών, με αιτία την αναπηρία, καθώς και στην περίπτωση που αποβιώσει ο ασφαλισμένος πριν ολοκληρωθεί η διαδικασία υποβολής αιτήματος χορήγησης της συνταξιοδοτικής παροχής από τον e-ΕΦΚΑ, διευκρινίζονται τα εξής:

Με τη νέα διαδικασία πιστοποίησης αναπηρίας μέσω της «Εθνικής Πύλης Αναπηρίας» που καθιερώθηκε από 16/9/2022 με το άρθρ. 103 του ν. 4961/2022, εκδίδεται μία ενιαία ιατρική γνωμάτευση (Γ.Α.Π.Α) που ο πολίτης μπορεί να χρησιμοποιήσει σε οποιοδήποτε φορέα και για όποια παροχή επιθυμεί να λάβει, χωρίς να χρειάζεται παραπεμπτικό από τον φορέα που χορηγεί την παροχή. Ειδικά ως προς τις παροχές που χορηγούνται από τον e-ΕΦΚΑ και τον Ο.Π.Ε.Κ.Α, παρέχεται η δυνατότητα να θεωρηθεί ως ημερομηνία αίτησης στον φορέα χορήγησης της παροχής η ημερομηνία της αίτησης μέσω της «Εθνικής Πύλης Αναπηρίας» για την πιστοποίηση της αναπηρίας, εφόσον

βέβαια συντρέχει η προϋπόθεση που ορίζει η διάταξη της παρ. 10 του άρθρ. 103 του ν. 4961/2022, δηλαδή εφόσον υποβληθεί αίτημα στον e-ΕΦΚΑ ή στον ΟΠΕΚΑ για χορήγηση παροχής ή κοινωνικής υπηρεσίας αντίστοιχα, που σχετίζεται με την αναπηρία, εντός 4 μηνών από

την ημερομηνία έκδοσης της Γ.Α.Π.Α. Επισημαίνεται ιδιαίτερα ότι για την υποβολή αίτησης του αναπήρου στον φορέα για τη χορήγηση της παροχής που επιθυμεί να λάβει, δεν είναι απαραίτητο να έχει ήδη εκδοθεί η Γ.Α.Π.Α. (γνωστοποίηση αποτελέσματος ποσοστού αναπηρίας). Συνεπώς, πρακτικά αυτό σημαίνει πως είναι δυνατόν να υποβάλει την αίτηση στον φορέα ακόμα και την ίδια ημέρα υποβολής της αίτησης στην Εθνική Πύλη Αναπηρίας.

Έστω ότι ασφ/νος υποβάλλει αίτηση για την πιστοποίηση της αναπηρίας του στις 10/8/2022 και αφού εκδοθεί στις 20/10/2022 η γνωμάτευση της επιτροπής, με την οποία ορίζεται ως έναρξη της αναπηρίας η 1/10/2022, στις 20/2/2023 υποβάλλει στον e-ΕΦΚΑ και την αίτηση για τη χορήγηση σύνταξης λόγω αναπηρίας. Η ημερομηνία που λογίζεται ως αίτηση για τη χορήγηση της παροχής είναι η ημερομηνία κατάθεσης της αίτησής του στον e ΕΦΚΑ, δεδομένου ότι, αφενός, η διάταξη για τη λειτουργία της «Εθνικής Πύλης Αναπηρίας» ως διαδικασία καθιερώνεται και εφαρμόζεται από 16/9/2022, αφετέρου δε, επειδή προβλέπεται ρητά από τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρ. 26 του ν. 4997/2022, με τις οποίες προστέθηκε το άρθρ. 11Α στον ν. 4387/2016, ότι το δικαίωμα σε σύνταξη λόγω αναπηρίας από κοινή νόσο αρχίζει από την ημέρα υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης, εκτός αν η έναρξη της αναπηρίας τοποθετείται σε χρόνο μεταγενέστερο σύμφωνα με την κρίση της επιτροπής των ΚΕ.Π.Α. Συνεπώς, η έναρξη της συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας στην περίπτωση αυτή θα είναι η 20/2/2023.

Τέλος, όσον αφορά τους ασφαλισμένους που υπέβαλαν την αίτησή τους στην «Εθνική Πύλη Αναπηρίας» (από 16/9/2022) προκειμένου να λάβουν πιστοποίηση της αναπηρίας τους, ωστόσο δεν υπέβαλαν αίτηση στον φορέα και στο μεταξύ απεβίωσαν, διακρίνουμε τις εξής κατηγορίες περιπτώσεων :

α) Την κατηγορία που ο θάνατος επήλθε πριν από την ημερομηνία έκδοσης της Γ.Α.Π.Α.

β) Την κατηγορία που ο θάνατος συνέβη μέσα στο διάστημα των τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της γνωστοποίησης του ποσοστού αναπηρίας τους (Γ.Α.Π.Α.)

γ) Την κατηγορία που ο θάνατος επήλθε μετά την άπρακτη παρέλευση των τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της Γ.Α.Π.Α.

Στις ανωτέρω περιπτώσεις, κοινό σημείο αποτελεί ότι ο ανάπηρος δεν έχει υποβάλει αίτηση στον φορέα ή στον ΟΠΕΚΑ παρά μόνο αίτηση στην «Εθνική Πύλη Αναπηρίας». Για τις ανωτέρω α), β) & γ) περιπτώσεις, στις οποίες αποτελεί κοινό σημείο το γεγονός ότι το ανάπηρο άτομο όσο ήταν εν ζωή δεν υπέβαλε αίτηση στον φορέα για παροχή κλάδου σύνταξης ή επιδόματος με αιτία την αναπηρία (η οποία υπενθυμίζουμε πως είναι δυνατόν να υποβληθεί οποτεδήποτε, ακόμα και την ίδια ημέρα που υποβλήθηκε η αίτηση στην «Εθνική Πύλη Αναπηρίας») τυχόν αξιώσεις των κληρονόμων θεωρούνται άνευ αντικειμένου, λόγω μη αναγνωρισμένου με διοικητική πράξη (απόφαση) δικαιώματος.